

γλωσσικής μεταρρυθμίσεως, ή δύοια είχε πιά ώριμάση. Θά θεριαμβεύσῃ δὲ τελείως ή δημοτική άτανόλο τὸ ἔθνος πεισθῆ γιὰ τὸν οὐτοπισμὸν τῶν φεούδα λικῶν βιζαντινῶν παραδόσεων καὶ η πραγματικότης δεῖξε σχεδόν πόσον ἀνωφελεῖς ἔλλα καὶ πόσον ὀλεθρίες εἶναι.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Ποιά εἶναι η αἰτία ποῦ ὑπερίσχυσε η καθαρεύουσα;

α') ΑΠΑΝΤΗΣΗ μεταφυσική. 'Ο Κοραής καὶ οἱ λοιποὶ διδάσκαλοι τοῦ γένοις. Αὐτοὶ δεῖξανε κακό δρόμο καὶ τὸ ἔθνος τοὺς ἀκολούθησε.

β') ΑΠΑΝΤΗΣΗ διαλεκτική. 'Ολη η ιστορικὴ ἔξινη τοῦ ἔθνους ὑπαγόρευσε καὶ μετὰ τὴν ἐπανάσταση τὴν ἔξακολούθηση τῶν βιζαντινῶν παραδόσεων μὲ τὶς δυὸς ἱστορικὲς βάσεις: γλώσσα καὶ θρησκεία. 'Ο Κοραής καὶ οἱ λοιποὶ «διδάσκαλοι» ὡς ἐκ τῆς ἐποχῆς τῶν δὲν μποροῦσαν παρὰ νὰ σκέπτονται: ὅμοια καὶ ἀσυνείδητα νὰ περιστρέψουν ἀπὸ τὸ γενικὸ ρεῦμα. Λίγες ἔκτακτες ἔξαιρέσεις (Βηλαράσγλωσσα, Καΐρης-θρησκεία) οὔτε καν ἀκολούθησαν ἀπὸ τὸ ἔθνος, δ τελευταῖος μάλιστα καταδίχητος. 'Ετοι παθαίνουν δοις απροτρέχουν τῆς ἐποχῆς των.

ΕΡΩΤΗΣΗ. Ποιά εἶναι η αἰτία τῆς σημερινῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τῆς Ἐλλάδος;

α') ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ μεταφυσική. 1) 'Ο Τρικούπης, δ Δηλιγιάννης καὶ ἐν γένει οἱ πολιτικοὶ μαζ.

2) 'Η δυναστεία καὶ οἱ αὐλικοί.

3) Τὸ πολίτευμα.

4) 'Η γλώσσα καὶ τὸ ἀνταρτικὸ σύστημα

5) 'Ο διεφθαρμένος τύπος, κ.τ.λ. κ.τ.λ. κ.τ.λ.

β') ΑΠΑΝΤΗΣΗ διαλεκτική. 'Η σημερινὴ Ἐλλάδα περιουσιαζεῖ τὸ πολυπλοκότερο ἵσως φαινόμενο τῆς παγκόσμιας ιστορίας. Γιὰ νὰ τὴν καταλάβουμε κακά πρέπει νὰ γνωρίζουμε τὸ παρελθόν της, δηλητὴν ιστορία τοῦ Ἐλλ. ἔθνους, τούλαχιστο ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Βιζαντίου. 'Εδῶ θὰ ἴδομε δὴ τὴν ἔξελιξη του μὲ τὶς ὄμοιας περιόδους, καὶ τὶς ἀπότομες ἀλλαγές κτλ. 'Εδῶ θὰ καταλάβουμε πῶς τὸ φεούδαλον στὴν ἀρχὴ ἐλλ. καὶ τὸς κατάντησε στὸν κακὸ τῆς δουλείας «ἡμιφεούδαλον», στερεὰ ἀναπτυξὲ πλούσια ἀστικὰ στοιχεῖα τὸ δοῦλο καὶ μᾶς ἔδωκαν κυρίως τὴν ἐπανάσταση, καὶ κατέπιν τὴν ἀστικὴ Ἐλλάδα, πῶς ὅμως μὲ δῆλος τὶς κοινωνικὲς καὶ τὲς ἀλλαγές τὸ ἔθνος γιὰ λόγους πολιτικοὺς ἐννοοῦσε νὰ βροτάξῃ τὶς φεούδαλικὲς ιστορικὲς παραδόσεις καὶ τὶς παλαιές ἰδεολογίες. Πῶς ἀπὸ δῆλος αὐτὰ γεννήθηκε γενικὴ σύγχυση κοινωνικὴ καὶ ἴδεολο-

γικὴ πῶς ἀποτέλεσμα τῆς συγχύσεως εἶναι: η ἀνεξέλεγκτη κυριαρχία καὶ οἱ καταχρήσεις τῆς πλευτοκρατίας, τὸ ἀσύνταχτο καὶ ἀπατέσυτο τοῦ λαοῦ, η ἐλλειψὴ πάλης καὶ ζωῆς, καὶ τέλος η συγκεχυμένη φυσιολογία καὶ οὐτοπιστικὴ δράση τοῦ ἀνεπιγρένου κόσμου. Γενικώτερο δὲ ἀποτέλεσμα: δῆλα τὰ σημερινὰ κακά. Περισσότερα ίδε. «τὸ κοινωνικό μας ζήτημα».

Τὰ παραδείγματα αὐτὰ εἶναι, πιστεύω, χρητεῖ νὰ δεῖξουν καθαρὰ τὴν διαφορὰ μεταξὺ «τοῦ μεταφυσικοῦ καὶ διαλεκτικοῦ τρόπου τοῦ ἀντιλαμβάνεσθος τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα». Θὰ καταλάβατε ἐπίσης καὶ τὴν διαφορὰ ποῦ μᾶς χωρίζει. 'Εγὼ εἰμαὶ καθ' ὅλοκληραν διαλεκτικός. Σεῖς, ἀν δὲν ἀπατῶμε, στὰ περισσότερα τούλαχιστον, μεταφυσικός. («Οπως καὶ δῆλη η Ἐλλάδα καὶ οἱ περισσότεροι ἀνθρώποι εἰν γένεις». Θὰ καταλαβούντες τῷρα γιατί καὶ η τακτικὴ μας πρέπει νὰνται διάφορη. «Ο, τι χτυπάτε σεῖς, εἶναι γιὰ μένα μόνο ἔνα σύμπτωμα, ἐνώ μικρὸ μέρος δλόκηρου ιστορικοῦ οἰκοδομήματος, τὸ ἀποίον ἐγώ θεωρῶ τὴν κεντρικὴ αἵτια καὶ πηγὴ τοῦ κακοῦ. 'Ἐνσωφ αὐτὸς στέκεται στερεά, δῆλα θὰ πάνε στραβά καὶ ἀνάποδα καὶ τὸ ἔθνος πολὺ ἀκριβά θὰ πληρώσῃ μιά μέρα τὴν αὐταπάτη καὶ τὸν ὑπνωτισμὸ του. 'Η αναγέννηση θέρχεται δταν χτυπηθῆ δλόκηρο τὸ οἰκοδόμημα ἀπὸ δῆλος τὶς μεριές μὲ δυνατά, ἀλύπητα χτυπήματα. Τὸ πῶς δὲ πρέπει νὰ χτυπηθῇ τὸ οἰκοδόμημα, γι' αὐτὸς θὰ μιλήσουμε ἀλληλοφορά.

Γέρα τῆς Γερμανίας.

Γ. ΣΚΛΗΡΟΣ

Η ΑΓΑΠΗ ΤΟΥ ΗΛΙΟΥ

Στὸ μεγαλοφύταστο Ἀργύρη Ἐφταλιώτη.

Κάθετ' η κόρη στὴν κερβατὴ καὶ φανεὶ¹
Δευκό παννὶ γὰρ τὰ προκειμένα τῆς τραγουδάντας.
Ο νοῦς τῆς ξεπετάει, πάνι στὰ ξένα
Ἐκεὶ ποὺ εἰν' δ νιός δ σαστικὸς τῆς.
Τὸ δμορφ' ἀπὸ τὰ ξένα θὰ γυρίσῃ
Σὲ λιγὸ καὶ βραδία εὐτυχισμένη
Νυφόβλα θὲ νὰ μπει στὴν ἐκκλησία
Στὸ πλῆτ' ἐκεινοῦ ποὺ λαχταράει.

Ο ἥμιος ποὺ στὴ δύση κατεβαίνει
Βλέπει τὴν κόρη τὴν γλυκεὰ ποὺ φανεῖ
Καὶ λαχταράει, ζητάει νὰ τὴν ἀγγίσει
Καὶ στέλνει τὶς ἀχτίνες του καὶ τὴν ἀγγίσουν
Καὶ τὴν καθεδεύουν, τὴν χαϊδεύουν, τὴν φιλοῦν.

Καὶ δέ τὰ φειδὰ τὰ διδύνανθα μαλλιά τῆς
Ποιναὶ στὸν ὕμνο της χυτὰ λαμπτοκοποῦν.

Καὶ λέει δ ἥλιος μὲ τὸν τοῦ ποιναὶ βλέποντάς την:
— «Ἀπόψε εἰν' ἀργά, νύφη πανδυοφη,

Περίμενε με τὸ πονγρὸ θὲ νὰ γυρίσω,

Θὲ νὰ σου φέρω ρόδα νὰ στέλλω σε·

Καὶ τὸ παννὶ νὰ βάλεις δηλὸς φανεῖς,

Τὸ κάτασπρο παννὶ σου τὸ χυτό,

Νὰ πέσουμε μαζὶ τὰ στόματα

Στὸν ὄμεναίου τὸ κρεβάτι... Αὐτὸς πλένεις

Κι ἀπὸ τὸ δρόμο μον τὸν ἕοιο, μὲ ἔχεις

Ξεστρατωμένο, δμορφη κοπέλια.

Ακούεις, νὰ μὲ προσφέρεις τὸ πονγρὸ

Ντρυμένη μὲ τὸ κάτασπρο παννὶ σου

Ποιναὶ φανεῖς, τὸ παννὶ σου τὸ χυτό.

Αργεῖ δ ἥλιος νάρδει στὰ Οὐράνια

Καὶ πιάθει τὴν αἵτια ή γούι

Η μάννα του ποὺ τὸν προσφέρει μι ἀρχινάει

Καὶ βλαστημένη τὴν δμορφη κοπέλλα

Ποιναὶ σάπιος τον ἀπὸ τὸν ἕοιο δρόμο.

Ο ἥλιος τὸ σκοτάδι διατερνά

Καὶ μὲ τὸ ρόδα ἔρχεται στὰ χέρια

Καὶ πάει τῆς παρθένας καὶ χυτά

Τὸ παραθύρῳ... Μὰ τὶ βλέπει; νεκροκέρυγα

Καίνε μπροστά τῆς καὶ ἐκείνη δαπλωτή

Σὲ κάσσα σάπιον φανεῖται φυμένη

Μὲ τὸ αὐτὸς δηλὸς φανεῖ παννὶ

Καὶ μιάσκει δ ἥλιος καὶ κοιτάζει την,

Κι ἀτ' τὴν ἀγάπη τὴν πολλὴ πον τοὺς κατεῖ

Αἴλαζει δρόμο κείνη τὴν ἥμέρα.

Ολη τὴν για σκεπάζον μαργα γνέρη.

Καὶ φεύγοντας δ ἥλιος κλαει, κλαει,

Καὶ δροῦσες δηλὸν φυσίκει μαριωμένα,

Αργάται τὰ δάκρυα του καὶ τὰ φέρνει

Βροχή, νεολογοτῆ στὸν κόδιο μάτον.

Σμύρνη VII 1907.

ΤΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΔΗΣ

ΓΛΩΣΣΟΛΟΓΙΚΑ

'Ο δάσος κ' η ἀναδουνλεά.

'Ο λαός μας ἔχει καὶ παραχρεῖ τὰ μὲ — οι οὐδέτεροι οὐσιαστατικά κ' ἔπεισε ὅξω δ Δῆμος Νησιώτης) λέγοντας πῶς «Ἀρσὸς δὲν ἔχει οὐδέτερα δ λαός μὲ — οι κτλ». Μὰ ἐπίσης εἶναι βεβαιότατο πῶς δ ἀρτενικός τύπος δ δάσος εἶναι λαϊκότατος καὶ γράμματα,

1) Κοιτάζει Νοεμβρίου 1906. Ήδη, «Χωριστικά γράμματα».

Πρόστιχες ὀμέσως δ 'Αντρέας νὰ φέρουντε τὸ γιατρό, τοὺς δύο γιατρούς.

Ζύγωσε καὶ τὴν ἔπιστε τὸ χέρι. 'Ανήσυχη πάντα καλιότανε ζερδᾶ καὶ δεξιά η Κατινούλα.

— «Τὶ καλά, τὶ καλά ποὺ σᾶς βλέπω, ποὺ σᾶς ἔχω! Δὲ μὲ μέλει τὸρ καὶ νὰ πεθάνω».

— «Μὰ τὶ ἔχεις, παιδίκι μου, καὶ μιλεῖς ἔτοι; Ποῦ νὰ πεθάνης, ἀφοῦ εἶμα: πλάγι: σου; δ

Χαρογέλασε μιὰ σταλιά σταλιά κ' ησύχασε.

— «Αφέντη, τοὺς λέεις ὅσους ἔμεινε λαγκάς οὐκίνητη καὶ χωρὶς μίλικ, νά, τὸ ἔμπυο ἀφοῦ ποὺ δέλοις δέεις απὸ τὴν φύσικα μου, τὸ ἔμπυο ἀφοῦ μὲ τρομάζει. Τὸ φεύγει με. Καὶ πάντα μου φοβοῦμαι πῶς δὲ βγαίνει ἀρκετό. Θὰ μὲ σκοτώσῃ. Νά μοι τὸ βγάλετε».

Ο 'Αντρέας ζωτικής ζει. 'Αχ! η φούσκα, η φούσκ